

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกองแปใต้
อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
Community Participation in Academic Affairs Administration,
Bankongpaetai School, Sop Moei District, Mae Hong Son Province.

สุภัทรา คุณประดิษฐ์*
ดร. สุกัญญา นิมานันท์**

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกองแปใต้ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชนอย่างเป็นทางการ ตัวแทนครูเรือนในชุมชนที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนและที่ไม่มีบุตรหลานศึกษาอยู่ในโรงเรียนบ้านกองแปใต้ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปีการศึกษา 2556 จำนวน 36 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกองแปใต้ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ดังนี้ ด้านการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ชุมชนจะมีส่วนร่วมในการประชุม ให้คำแนะนำ แสดงความคิดเห็น และถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนแรงงานในการจัดสร้างแหล่งเรียนรู้ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีในท้องถิ่น ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ๆ นั้น ชุมชนมีส่วนร่วมโดยเป็นผู้ประสานงานกับองค์กรอื่น เพื่อนำความรู้มาถ่ายทอดให้กับนักเรียน ตลอดจนประสานงานในการหางบประมาณจากหน่วยงานอื่น เพื่อใช้ในการจัดค่ายวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ชุมชนมีส่วนร่วมโดยให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมอบรมตามที่โรงเรียนร่วมมือกับหน่วยอื่นจัดการอบรมขึ้น เช่น โครงการอบรมพ่อ แม่ผู้ปกครอง เด็กปฐมวัย และด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ชุมชนมีส่วนร่วมโดยเป็นตัวแทนของคณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนของ

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น

E-mail: plearn_kh@hotmail.com

** อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น

ผู้ปกครองนักเรียนร่วมเป็นคณะกรรมการภาคี 4 ฝ่าย ในการคัดเลือกหนังสือเรียน สำหรับปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน คือ ชุมชนไม่มีความรู้ในงานวิชาการ อ่านเขียนและพูดภาษาไทยไม่ได้ และชุมชนมีฐานะยากจน จึงไม่สามารถที่จะบริจาคเงินเพื่อใช้เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการได้

คำสำคัญ

การมีส่วนร่วมของชุมชน การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบ้านกองแปไต้ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

Abstract

This thesis aimed to investigate the community participation in academic affairs administration, Bankongpaetai School, Sop Moei District, Mae Hong Son Province. The sample used in this research were the Basic Education Commission, the formal community leaders and the community household representatives being both the parents with and without children studying at Bankongpaetai School, Sop Moei District, Mae Hong Son Province in the academic year 2013. The number was 36. The tools used in this study were focus groups. The data were analyzed through the content analysis. The findings were as follows:

The communities participated in the academic affairs administration of Bankongpaetai School, Sop Moei District, Mae Hong Son Province as follows. According to the local curriculum development, the communities involved in attending conferences, making suggestions, expressing opinions and transferring knowledge to the pupils. Related to the learning source development and promotion, the communities took part in supporting the learning source establishment in term of labor and providing advices on the use of available local learning sources. Regarding to the collaboration with educational institutions and other organizations on developing academic affairs, the communities participated in coordinating with other organizations to transfer knowledge to the pupils and allocate some budget from other agencies to arrange academic camps. According to the academic affairs promotion and support for individuals, families, organizations, agencies, enterprises and other institutions providing educational management, the communities involved in attending trainings provided by

the school cooperating with other agencies, such as Training Project for Childhood's Parents. Related to the textbook selection for using in the school, the communities took part in being as the school commission as well as the parents' representatives acting as 4-party committee to select the textbooks. The problems and the obstacles according with the participation in the school academic affairs were that the communities lacked knowledge about academic tasks. They were not able to read, write and speak Thai. They were so poor that they could not donate any money to help with academic work.

Keywords

Community Participation, Academic Affairs Administration, Bankongpaetai School, Sop Moei District, Mae Hong Son Province

บทนำ

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัยเรียนทุกคน โดยไม่มีความแตกต่างทางเศรษฐกิจสังคม เพื่อสร้างสมรรถนะ ทักษะ ความรู้ในการดำรงชีวิตในสังคมให้กับเด็กวัยเรียน โดยต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน ตลอดจนทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, 32) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษา คือ หน้าที่สำคัญของโรงเรียน โดยการดำเนินการประสานความร่วมมือกับคณะบุคคลที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับงานโรงเรียน ได้แก่ คณะกรรมการโรงเรียน คณะที่ปรึกษาโรงเรียน และคณะกรรมการเฉพาะกิจที่คณะกรรมการโรงเรียนแต่งตั้งขึ้น เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งของโรงเรียน ซึ่งคณะบุคคลเหล่านี้โรงเรียนควรให้ความสำคัญและให้เกียรติและพยายามสร้างความประทับใจ และความภาคภูมิใจที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน จนเกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน (วาสนา ยาวิชัย 2551, 117) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ประกอบด้วยความสัมพันธ์และความร่วมมือของโรงเรียนกับชุมชน การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน และการจัดมีบทบาทในการจัดการศึกษาของชุมชนในการจัดการศึกษา (ปกรณ ศรีรัตนทิพย์ 2553, 69) ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในงานวิชาการ งานกิจกรรมนักเรียน และงานอาคารสถานที่ โดยขึ้นอยู่กับเวลา ประสพการณ์ และความสามารถ (เกื้อหทัย กาชัย 2555, 5) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นเรื่องน่าภาคภูมิใจและรู้สึกเป็นเกียรติ พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ และร่วมกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อการดำเนินงานในการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน ผู้ปกครอง

และคนในชุมชน แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมของชุมชนนี้ หากชุมชนมีส่วนร่วมจัดการศึกษาจะพัฒนาได้ดี เกิดผลต่อการพัฒนาเด็กได้อย่างแท้จริง ประชาชนในชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน รักโรงเรียน ถ้ามาร่วมคิด ร่วมทำร่วมจัดการศึกษา และพัฒนาโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2545) ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่มุ่งเน้นให้ประชาชนในชุมชนและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ตรงตามความต้องการของชุมชน กำหนดให้มีการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีการดำเนินการบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบของคณะกรรมการนำไปสู่การร่วมคิดร่วมทำในการจัดการศึกษาโดยประชาชนต้องได้รับการศึกษาพื้นฐานอย่างน้อย 12 ปี และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติแก้ไขเพิ่มเติม 2553 ได้กำหนด เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมด้านงานวิชาการกับชุมชน คือ ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนาระหว่างชุมชน และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, 2550) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาคือ สิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชนจัดการการศึกษา นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดให้ใช้ระเบียบคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาใน 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป โดยเฉพาะงานวิชาการ ถือเป็นงานที่เป็นภารกิจหลักของโรงเรียน เป็นงานที่สำคัญที่สุดในการปรับปรุงพัฒนาระบบการเรียนการสอนให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนด หลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร และจัดการศึกษา พุทธศักราช 2550 ที่เกี่ยวกับงานวิชาการ คือ (1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น (2) การวางแผนงานด้านวิชาการ (3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ (9) การนิเทศการศึกษา (10) การแนะแนว (11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา (12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ (13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น (14) การส่งเสริม

และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา (16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา (17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

โรงเรียนบ้านกองแป้ใต้ (2555) อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 15 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2525 เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2556 มีนักเรียน 55 คน เป็นโรงเรียนขนาดเล็กตั้งอยู่บนภูเขา เป็นพื้นที่ กันดารและเสี่ยงภัย ชุมชนเป็นชนเผ่ากะเหรี่ยงโปว์ มีศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ชุมชนมี ฐานะยากจน ประกอบอาชีพการเกษตรเพื่อยังชีพ มีการศึกษาต่ำ ประชากรในชุมชนที่มีอายุ 50 ปี ขึ้นไปส่วนใหญ่ รับการศึกษามีปัญหาในด้านการสื่อสารด้วยภาษาไทย เนื่องจากชุมชนใช้ภาษาชนเผ่าในชีวิตประจำวันและใช้ ภาษาไทยเป็นภาษาที่สองในการสื่อสาร โรงเรียนประสบกับปัญหาด้านวิชาการเช่นเดียวกับโรงเรียนขนาดเล็กอื่น ๆ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตกต่ำ ขาดแคลนบุคลากรที่จะดำเนินงานทางวิชาการ งบประมาณที่ได้รับจัดสรร จำกัดไม่เพียงพอต่อการขับเคลื่อนงานวิชาการ ทางโรงเรียนได้ดำเนินการโดยพยายามให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การจัดการศึกษา ตามแนวทางที่ระบุไว้ในกฎกระทรวง โดยเฉพาะในด้านวิชาการ แต่ยังไม่ได้ทำการศึกษาวิจัย เพื่อ ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน หรือมีข้อบกพร่องที่จะต้องปรับปรุง เพื่อให้ บรรลุเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาของชาติ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการโรงเรียนบ้านกองแป้ใต้ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน หรือไม่ อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงการมี ส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกองแป้ใต้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกองแป้ใต้ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้าน กองแป้ใต้ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 8 คน ผู้นำชุมชนอย่างเป็นทางการของบ้านกองแป้ใต้ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 1 คน และตัวแทนครัวเรือนในชุมชนที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนและที่ไม่มี บุตรหลานศึกษาอยู่ในโรงเรียนบ้านกองแป้ใต้ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในปีการศึกษา 2556 ครัวเรือน ละ 1 คน จำนวน 84 ครัวเรือน รวมทั้งสิ้น 93 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านกองแป้ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 3 คน ผู้นำชุมชนอย่างเป็นทางการของบ้านกองแป้ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 1 คน ตัวแทนตัวแทนครัวเรือนในชุมชนที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนและที่ไม่มีบุตรหลานศึกษาอยู่ในโรงเรียนบ้านกองแป้ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 32 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 36 คน ปีการศึกษา 2556 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์ในการเลือก คือเป็นผู้ที่มีอายุใกล้เคียงกันคือระหว่าง 25-50 ปี เป็นผู้จบการศึกษาในระดับชั้น ป.4 ขึ้นไป ทั้งนี้ เพื่อให้การสนทนากลุ่มสามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้เข้าใจ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นการสนทนากลุ่ม โดยมีขั้นตอนในการกำหนดประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน กฎกระทรวงศึกษาธิการกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร และจัดการศึกษา พุทธศักราช 2550 รูปแบบและเทคนิควิธีการสนทนากลุ่ม จากวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาข้อมูลของโรงเรียนและชุมชนบ้านกองแป้ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

2.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม โดยแยกเป็น 17 ด้าน ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนด หลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร และจัดการศึกษา พุทธศักราช 2550 คือ (1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น (2) การวางแผนงานด้านวิชาการ (3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ (9) การนิเทศการศึกษา (10) การแนะแนว (11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา (12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ (13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น (14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา (16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา (17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2.3 พิจารณาภาษา และความเหมาะสมของแต่ละประเด็นคำถาม

2.4 นำประเด็นคำถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้แก่ (1) นายยนต์ ชัยชนะ ผู้อำนวยการ

กลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 (2) นายบำรุงศักดิ์ บุระสิทธิ์ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านเลโคะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 (3) นางเขมรัักษ์ กุมารสิทธิ์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนทองสวัสดิ์วิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ได้ช่วยตรวจสอบความเที่ยงตรง และนำประเด็นคำถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองสนทนากลุ่มกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชนอย่างเป็นทางการ และบุคคลในชุมชนที่ไม่มีบุตรหลานศึกษาอยู่ในโรงเรียนของโรงเรียนบ้านป่าโป่ง อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 4 คน จนแน่ใจว่าผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มเข้าใจและสามารถตอบได้ตรงประเด็นในทุกประเด็นคำถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการสนทนากลุ่ม โดยมีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือแบบสามเส้าด้านผู้ให้ข้อมูล โดยใช้แหล่งข้อมูล (กลุ่มตัวอย่าง) เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชนอย่างเป็นทางการ และตัวแทนครัวเรือนในชุมชนที่เป็นผู้ปกครองนักเรียนและที่ไม่มีบุตรหลานศึกษาอยู่ในโรงเรียนบ้านกองแป้ใต้ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จากนั้นแบ่งการสนทนากลุ่มเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 12 คน ดำเนินการสนทนากลุ่มเพื่อหาข้อมูลที่ได้รับจากการสนทนาจนได้ข้อสรุปที่ถูกต้องและตรงตามความเป็นจริง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านกองแป้ใต้ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผู้นำชุมชนอย่างเป็นทางการของบ้านกองแป้ใต้ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน และตัวแทนครัวเรือนในบ้านกองแป้ใต้ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 36 คน ที่ได้จากการจดบันทึกและการถอดเทปบันทึกเสียง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกองแป้ใต้ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยให้รหัสคำ จัดเป็นหมวดหมู่ และสรุปเป็นข้อค้นพบตามประเด็นต่อไปนี้ คือ (1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น (2) การวางแผนงานด้านวิชาการ (3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (6) การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ (9) การนิเทศการศึกษา (10) การแนะแนว (11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา (13) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ (12) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น (14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน

สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา (16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา (17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และนำเสนอข้อมูลในรูปความเรียง

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ได้ร่วมสนทนาว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสาระท้องถิ่น ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชุม ให้คำปรึกษาแนะนำแก่โรงเรียนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น การร่วมแสดงความคิดเห็น ในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ได้แก่ หลักสูตรการทอผ้า หลักสูตรดนตรีชนเผ่า คือ เตะหน้า หลักสูตร ชะแซ (ประจำตีควาย) ไม้มหัศจรรย์ หลักสูตรการทำไม้กวาดดอกหญ้า สำหรับการการสอนนักเรียน ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน โดยภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผู้สอนให้กับนักเรียน ซึ่งการสอน โดยภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นต้องสอนเป็นภาษาของชนเผ่า ทั้งนี้เพื่อการถ่ายทอดความรู้ที่ถูกต้อง และการสื่อความหมายที่ตรงกัน

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ได้ร่วมสนทนาว่า สำหรับการวางแผนด้านวิชาการ ชุมชนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วม เนื่องจากชุมชนไม่มีความรู้เกี่ยวกับงานวิชาการ และมีปัญหาในการสื่อสาร พูดภาษาไทยไม่ได้ ทำให้การสื่อความหมายผิดไปจากความหมายเดิมที่ต้องการสื่อสาร งานวิชาการควรเป็นงานของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน และครู

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ได้ร่วมสนทนาว่า ในด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ตามหลักสูตรของโรงเรียน ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนควรเป็นหน้าที่ของโรงเรียนในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน เพราะครูคือผู้ที่มีความรู้ เข้าใจการสอน สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนได้ตามหลักสูตร ยกเว้นการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับสาระท้องถิ่น หรือศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิธีชนเผ่าที่ชุมชนสามารถช่วยสอนได้ โดยการสอนนั้นต้องสอนเป็นภาษาของชนเผ่า ทั้งนี้เพื่อการถ่ายทอดความรู้ที่ถูกต้อง และการสื่อสารที่ตรงกัน

4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ได้ร่วมสนทนาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาว่า ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ในการพัฒนาหลักสูตรเป็นหน้าที่ของโรงเรียนและครู ชุมชนไม่มีความรู้ในเรื่องหลักสูตรสถานศึกษา

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ได้ร่วมสนทนาและสรุปได้ว่าด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ได้ร่วมสนทนาและสรุปได้ว่าด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน นอกจากนี้ผู้ร่วมสนทนายังได้แสดงความคิดเห็นว่า การวัดผล ประเมินผล เป็นหน้าที่ของโรงเรียนและครูที่จะต้องดำเนินการในการวัดผล ประเมินผลให้กับนักเรียน นอกจากนี้ชุมชนไม่เข้าใจว่าการเทียบโอนผลการเรียน คืออะไร และทำไมต้องมีการเทียบผลการเรียน

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ได้ร่วมสนทนาและสรุปได้ว่าด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา นอกจากนี้ชุมชนไม่เข้าใจความหมายของการวิจัยว่าคืออะไร ทำไมต้องมีการวิจัย

8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ได้ร่วมสนทนาว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ โดยการสนับสนุนในด้านแรงงานในการจัดทำ หรือสร้างแหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและในชุมชน ตลอดจนการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องใช้มาจัดแสดงที่แหล่งเรียนรู้ เช่น แหล่งเรียนรู้บ้านกะเหรี่ยง นอกจากนี้ในชุมชนยังมีแหล่งเรียนรู้ที่โรงเรียนสามารถนำนักเรียนไปเรียนรู้ได้ คือ แหล่งเรียนรู้การตีเหล็ก โรงหมักปุ๋ยชีวภาพ

9. การนิเทศการศึกษา

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ได้ร่วมสนทนาว่า ในด้านการนิเทศการศึกษา ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา

10. การแนะแนว

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ได้ร่วมสนทนาว่า ในด้านการแนะแนว ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการแนะแนว

11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ได้ร่วมสนทนาว่า ในด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ไม่รู้ว่าจะมีการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาคืออะไร แต่ที่ผ่านมาเมื่อมีคณะผู้ประเมินภายนอกจากสำนักงานส่งเสริมและมาตรฐานการศึกษาเข้ามาประเมินโรงเรียน ชุมชนจะให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการให้ข้อมูลกับผู้ประเมิน ตามที่ผู้ประเมินซักถามตามความเป็นจริง

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ได้ร่วมสนทนาว่า ในด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยการให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการที่โรงเรียนจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับงานวิชาการ เพื่อเสริมสร้างความรู้ให้กับชุมชน เข้ารับการอบรมกับโรงเรียน เช่น การอบรมการทำปุ๋ยหมัก เป็นต้น

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ได้ร่วมสนทนาว่า ในด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ชุมชนมีส่วนร่วมในการประสานกับหน่วยงานอื่น ตลอดจนร่วมหางบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น เพื่อส่งเสริม สนับสนุน จัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน เช่น การประสานกับโครงการพัฒนาเด็ก ซี.ซี.เอฟ.จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในการจัดค่ายวิชาการให้กับนักเรียน

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั ว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ได้ร่วมสนทนาว่า ในด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั ว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ชุมชนมีส่วนร่วมโดยการให้ความร่วมมือเข้าร่วมอบรมตามที่โรงเรียนร่วมมือกับหน่วยอื่นจัดการอบรมขึ้น เช่น โครงการอบรมพ่อ แม่ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ได้ร่วมสนทนาว่า ในด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เนื่องจากชุมชนไม่มีความรู้ และในระเบียบในการการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาระบุไว้ชัดเจนว่าเป็นหน้าที่ของโรงเรียน ในการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา จึงไม่ใช่หน้าที่ของชุมชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วม

16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ได้ร่วมสนทนาว่า ในด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ชุมชนมีส่วนร่วมโดยผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน และผู้แทนชุมชน ร่วมเป็นเป็นคณะกรรมการภาคี 4 ฝ่าย ในการคัดเลือกหนังสือเรียน

17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ได้ร่วมสนทนาว่า ในด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เนื่องจากชุมชนมีฐานะยากจน ไม่สามารถสนับสนุนงบประมาณให้กับโรงเรียนในการดำเนินการการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาได้

ซึ่งจากที่ได้ทำการสนทนากลุ่มกับผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ใน 17 ด้าน นั้น ด้านที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียน บ้านกองแปใต้ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีข้อค้นพบและประเด็นที่สมควรยกมา อภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกองแปใต้ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการประสานความร่วมมือในงานวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น ๆ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียน เพื่อใช้ในสถานศึกษา โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการประชุมและการร่วมแสดงความคิดเห็น ทั้งนี้ เนื่องจากทางโรงเรียนได้มีการแจ้งกำหนดวันประชุมด้วยวาจาผ่านไปยังคณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียน ซึ่งในการประชุมทุกครั้งชุมชนจะเข้าร่วมประชุมโดยพร้อมเพรียงกัน แสดงให้เห็นว่า ชุมชนมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการประชุมนับว่า เป็นสิ่งเดียวที่ชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ โดยที่ไม่ต้องมืองค์ประกอบ หรือปัจจัยอื่นมาเกื้อหนุนเป็นความร่วมมือที่ชุมชนให้กับโรงเรียนเท่าที่จะช่วยได้ ซึ่งสอดคล้อง วาสนา ยาวิชัย (2551) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า ชุมชนมีความต้องการมีส่วนร่วมในรูปแบบร่วมคิด การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น โดยต้องการมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของโรงเรียน และการจัดกระบวนการเรียนรู้ ส่วนปกรณ ศรีตันทิพย์ (2553) กล่าวว่า ทางโรงเรียนควรมีการประชุมหรือชี้แจงให้ผู้ปกครองได้ทราบถึงกิจกรรมที่จัดและควรแจ้งบทบาทของผู้ปกครองว่า จะเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างไรบ้างซึ่งตรงข้ามกับณรงค์ ศรีอานงค์ (2552) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในงานบริหารวิชาการมากที่สุด คือ การเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรของโรงเรียนรองลงไป ได้แก่ การเป็นที่ปรึกษาและการให้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของชุมชนเพื่อใช้ในการวางแผนงานทางวิชาการ

2. ด้านที่ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกองแปใต้ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน คือ ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน

ผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากงานวิชาการเหล่านี้เป็นงานที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ และบางด้านต้องอาศัยเงินในการสนับสนุน ซึ่งชุมชนส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อย ไม่สามารถเลือกประกอบอาชีพได้ ทำให้มีรายได้ต่ำและมีฐานะยากจน จึงไม่สามารถบริจาคเงินให้กับโรงเรียนได้ สอดคล้องกับวาสนา ยาวิชัย (2551) กล่าวว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำ ทำให้ไม่เข้าใจการศึกษา ไม่ทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง ตามนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐ นอกจากนี้ผู้ปกครองส่วนใหญ่ฐานะยากจน ทำให้ไม่สามารถสนับสนุน การจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเต็มศักยภาพ สำหรับเกื้อกัญญา กาชัย (2555) กล่าวว่าสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมเกิดจากสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาเองกล่าวคือ คณะกรรมการสถานศึกษามีวุฒิทางการศึกษาไม่สูง จะขาดความมั่นใจในความรู้ความสามารถของตนเอง ไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะให้กับทางโรงเรียน นอกจากนี้คณะกรรมการที่มีฐานะยากจน จำเป็นต้องใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อทำงานหารายได้ให้กับครอบครัว ทำให้ทำหน้าที่คณะกรรมการได้ไม่เต็มที่ ซึ่งตรงกันข้ามกับงานวิจัยของ ทรงวุฒิ เรืองวาทะศิลป์ (2550) ที่พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมเป็นอย่างมากในการเข้าร่วมกิจกรรมหารายได้ของโรงเรียน ตลอดจนสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

3. ความต้องการในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกองแปใต้ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า ชุมชนมีความต้องการให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นที่มีความหลากหลาย ทั้งนี้ เนื่องจากภายในชุมชนบ้านกองแปใต้ มีทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติ ที่สามารถนำมาสร้างองค์ความรู้ และสามารถเพิ่มรายได้ต่อไปในอนาคตให้กับนักเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับวาสนา ยาวิชัย (2551) ที่กล่าวว่า ผู้นำชุมชนต้องการเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุดด้านบริหารวิชาการ คือ การนำชุมชนท้องถิ่น หรือผู้ปกครองเข้ามาส่วนร่วมในการเรียนรู้ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน สนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น การจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น การจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น เช่นเดียวกับปณิดา ปันดอน (2553) พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาครั้งหนึ่งมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น บุคคลในท้องถิ่นมีความรู้เฉพาะทาง มีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ให้คำแนะนำในการจัดการเรียนรู้สาระท้องถิ่น มีการแสวงหาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความรู้เฉพาะทาง และมีความเหมาะสมเป็นวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น และส่งเสริมให้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น แต่ไม่สอดคล้องกับ ณรงค์ ศิริอรงค์ (2552) ที่พบว่า ชุมชนมีวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นน้อยมาก จึงไม่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับโรงเรียนได้

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่ม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกองแปใต้ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ปีการศึกษา 2556 ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชุมและการร่วมแสดงความคิดเห็นเท่านั้น แต่ยังขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอย่างจริงจัง เช่น การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน สำหรับปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน พบว่า ชุมชนไม่มีความรู้ในงานวิชาการ อ่านเขียนและพูดภาษาไทยไม่ได้ และชุมชนมีฐานะยากจน จึงไม่สามารถที่จะบริจาคเงินเพื่อใช้เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการได้ ดังนั้น ควรนำผลการวิจัยเสนอต่อผู้บริหารตามสายงาน เพื่อหาวิธีในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกองแปใต้ อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ต่อไป จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ โดยการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือที่ดีต่อกัน
 2. โรงเรียนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง เพื่อนำมาสู่การดำเนินการให้เห็นผลอย่างแท้จริง
- สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้
1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านกองแปใต้
 2. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านกองแปใต้ที่มีต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542. กรุงเทพฯ: องค์การการค้าครูสภา.
- _____. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2546). คู่มือปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุ (ร.ส.พ.).

- _____ . (2550). เอกสารประกอบการพัฒนาหลักสูตรผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ สำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- เกื้อหทัย กาชัย. (2555). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขยายโอกาสขนาดกลางพื้นที่พิเศษ อำเภอมะสรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- ณรงค์ ศิริอังก์. (2552). การบริหารสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาละอูป สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ทรงวุฒิ เรืองวาทศิลป์. (2550). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในพื้นที่บริการของโรงเรียนล้อมแรดวิทยา อำเภอดงขี้เหล็ก จังหวัดลำปาง. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปกรณ ศรีตันทิพย์. (2553). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนนานาชาติลานนา จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปนิดา ปันดอน. (2553). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการโรงเรียนแม่ต๋นวิทยาคม อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วาสนา ยาวิชัย. (2551). การศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- โรงเรียนบ้านกองแป้ใต้. (2555). แผนกลยุทธ์จัดการศึกษา ปีการศึกษา 2555 - 2559. (เอกสารอัดสำเนา)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543. กรุงเทพฯ: สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.